

Maastricht, 21 mei 2015

Betreft: rekenkamerbrieven 2015

Geachte leden van de raad,

In januari j.l. spraken wij over mijn Quick scan over de programmabegroting. Inmiddels is een raads werkgroep in gesprek met de portefeuillehouder over mogelijke aanpassingen, zo begrijp ik.

Ik was van plan u al in februari te informeren over de onderwerpskeuze voor mijn volgende rekenkamerbrief, maar in die periode deed zich een interessante en relevante ontwikkeling voor die ik eerst heb verkend, en waarover ik u bij dezen graag wil informeren.

De Algemene Rekenkamer heeft eind 2014 besloten om de komende jaren een onderzoek te starten met als titel 'Programma decentralisaties sociaal domein'. Het onderzoek is bedoeld om te onderzoeken hoe de rijksoverheid de decentralisaties heeft voorbereid en hoe deze in de praktijk uitpakken. Daarbij vraagt de Algemene Rekenkamer zich onder meer af of de doelen op termijn gehaald gaan worden en op welke barrières en problemen men in de uitvoeringspraktijk stuit. Om dit te onderzoeken, heeft de Algemene Rekenkamer 12 gemeenten geselecteerd waar zij ook wil gaan kijken hoe het gaat. De daadwerkelijke veranderingen zullen immers op lokaal niveau zichtbaar worden. Beuningen maakt deel uit van die selectie, en de Algemene Rekenkamer heeft inmiddels contact gezocht met de geselecteerde gemeenten en gemeentebestuurders.

De Algemene Rekenkamer wil daarbij in elk van die 12 gemeenten samenwerking zoeken met de gemeentelijke rekenkamer. Het idee is dat de gemeentelijke rekenkamer een bijdrage gaat leveren aan het uitvoeren van onderzoek, met name in het verzamelen van schriftelijke stukken en het gezamenlijk voeren van gesprekken met bestuurders en ambtenaren en mogelijk andere partijen in de gemeente. Het programma gaat enkele jaren duren, tot 2018 is de planning. Het is een voor alle partijen nieuwe vorm van samenwerking, dus de aanpak zal werkendeweg worden ontwikkeld.

Als rekenkamerdirecteur van Beuningen heb ik in februari j.l. overlegd met het onderzoeksteam van de Algemene Rekenkamer en me vervolgens geïnformeerd over de kansen die dit onderzoek biedt voor de gemeente Beuningen. De belangrijkste vraag die ik me heb gesteld is: kan mijn rol in het onderzoek van de Algemene Rekenkamer bijdragen aan mijn taak om de Beuningse gemeenteraad te ondersteunen in haar controlerende en kaderstellende taak? Die vraag denk ik positief te kunnen beantwoorden. Om die reden heb ik mij voorgenomen om een substantieel deel van de mij ter beschikking staande tijd in 2015 te besteden aan het onderzoek van de Algemene Rekenkamer, en het vertalen daarvan in concrete producten voor de Beuningse gemeenteraad. Dit voornemen is met instemming ontvangen door het Agendaoverleg van de raad, en de commissie Samenleving (bijeen op 11 mei j.l.).

Welke producten wil ik u op basis van het onderzoek dit jaar (en ook de daaropvolgende jaren) bieden? Ik zie goede mogelijkheden om u per rekenkamerbrief te informeren over in ieder geval

twee aspecten van de decentralisaties, beide gerelateerd aan de informatievoorziening aan de raad. Het gaat me dan om de informatievoorziening over de voortgang, doelbereiking en mogelijke knelpunten op het terrein van de gedecentraliseerde taken. De informatievoorziening aan gemeenteraden hierover is een kwestie die momenteel in de meeste Nederlandse gemeenten in ontwikkeling is. Gemeenten hebben sinds 1 januari de allereerste stappen in de uitvoering gezet, en gemeenteraden zoeken, samen met de verantwoordelijke bestuurders, naar een antwoord op de vraag wat voor informatie raadsleden nodig hebben om hun controlerende en kaderstellende rol de komende jaren goed te kunnen vervullen. Dat dit geen eenvoudige vraag is, hoef ik u niet te vertellen. De omvang van de decentralisatieoperatie is enorm, de voorbereidingstijd was erg kort, de bezuinigingen waarmee het gepaard gaat zijn fors en de taken raken veel inwoners, direct en indirect. Het aspect van de regionale samenwerking op deze terreinen compliceert de zaak bovendien behoorlijk. Op de vraag welke informatie over de voortgang beschikbaar en nodig is, en hoe en op welke momenten de gemeenteraad die wil ontvangen, is daarom nog geen pasklaar antwoord voorhanden. Overal in het land wordt hiernaar gezocht. Door mee te werken aan het onderzoek van de Algemene Rekenkamer kan ik u op dit punt hopelijk beter adviseren over de mogelijkheden die er zijn voor u als raad. Het onderzoek levert inzicht op in de vraag welke informatie beschikbaar is, zowel binnen de gemeente als bij andere (maatschappelijke) partijen en op regionaal niveau, waardoor ik ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar het type/format/hoeveelheid/timing etc. van de informatievoorziening aan de raad. Daar komt bij dat het onderzoek mij in staat stelt om de lessen die op het punt van de informatievoorziening worden geleerd in de 11 andere gemeenten (en mogelijk nog andere gemeenten die zich aansluiten bij het onderzoek) beschikbaar te maken voor de Beuningse gemeenteraad.

Mijn concrete voornemen is dat ik bovengenoemde inzichten en lessen in 2015 vertaal in één of liefst twee rekenkamerbrieven, even afhankelijk van de vraag op welke termijn het onderzoek daadwerkelijk kan worden opgestart. Ik denk zelf dat deze werkwijze een mooie nadere invulling is van het afgesproken visitatiemodel van de Beuningse rekenkamer. Dat model behelst geen klassiek evaluatieonderzoek naar een specifiek dossier of beleidsterrein, maar een wat bredere en soms ook alternatieve aanpak, waarbij waar mogelijk ook expliciet wordt gezocht naar nuttige lessen van elders. Die rekenkamerbrieven kunnen dan, zoals wij inmiddels gewend zijn, in de betreffende raadscommissie worden besproken, waarbij ik vanzelfsprekend een toelichting kom geven. Het is verstandig om op een nader af te spreken moment dan samen kort te evalueren of de brieven in een behoefte voorzien.

Met vriendelijke groet,

Klaartje Peters